

Sarlólapos területek azonosítása Topographic Wetness Index alkalmazásával a Dráva menti síkságon és a Sziléziai-alföldön

Nagy Gábor¹, Kawałko Dorota³, Czigány Szabolcs²,
Dezső József², Pirkhoffer Ervin², Lóczy Dénes²

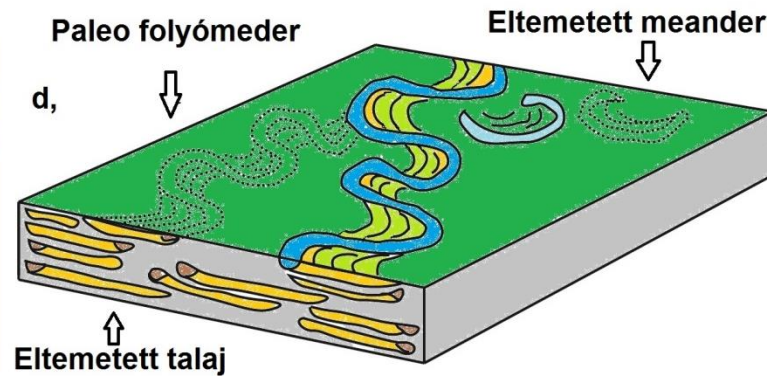
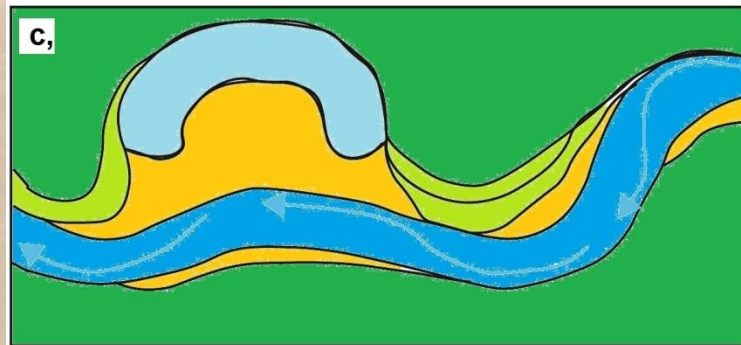
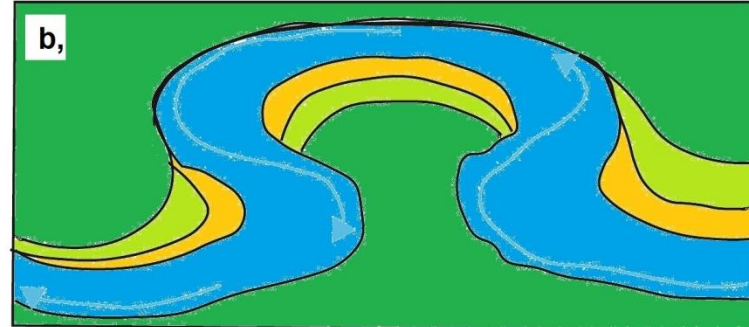
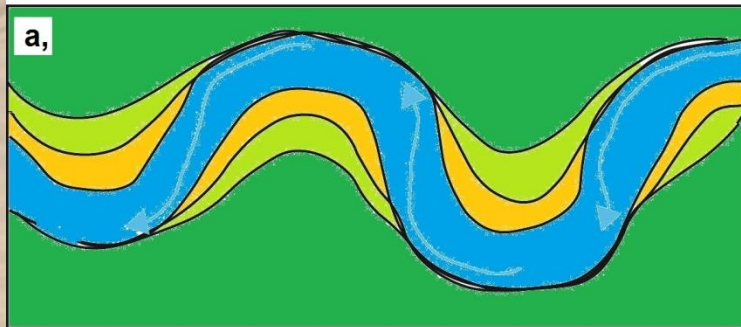
¹PTE Földtudományok Doktori Iskola

²PTE TTK, Földrajzi és Földtudományi Intézet

³Wrocław University of Environmental and Life Sciences

Sarlólapos területek kialakulása

Jelmagyarázat

Folyó hát

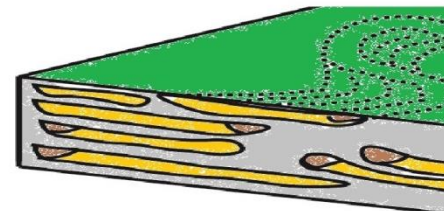

Sarlólapos

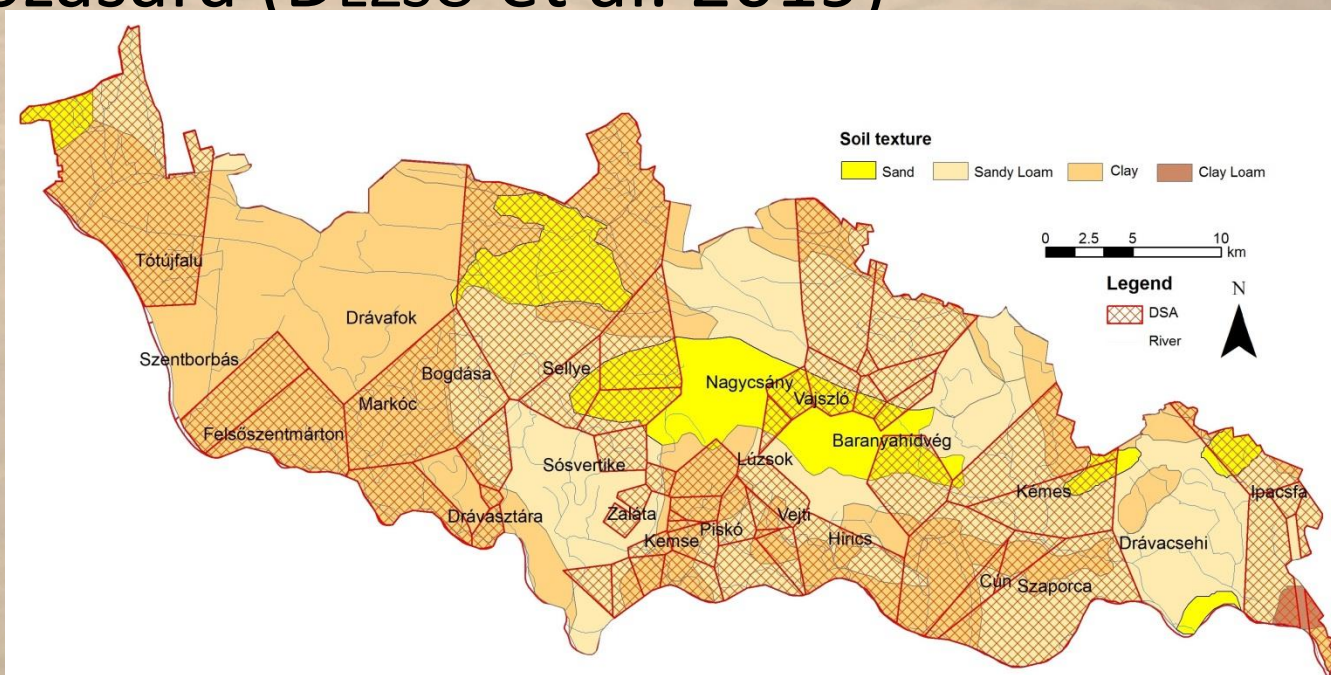
Övzátony

Többszörösen rétegzett talajszerkezet

Morfológia következményei

- Heterogén, összetett rétegzettségű talajok
- Sarlólapos területek aszály érzékenyek
- A homok réteget tartalmazó területek különösen érzékenyek a talajvíz szint változására (DEZSŐ et al. 2019)

Topographic Wetness Index (TWI)

- Terület lokális nedvesség eloszlás meghatározására alkalmas módszer, domborzat modell alapú
- Képlete: $\ln(a/\tan b) = \text{TWI}$ (BEWEN-KIRKBY 1979)
ahol a a megfigyelési pont feletti vízgyűjtő és b lejtőszög fokban kifejezve

Kérdés feltevés

- Kimutathatóak és lehatárolhatóak-e a sarlólapos területek a TWI index segítségével?
- Egy síkághoz tartozó sarlólaposok homogének és azonos TWI értékkel rendelkeznek?
- Van-e összefüggés TWI index értéke és a víztesttől való távolság tekintetében?

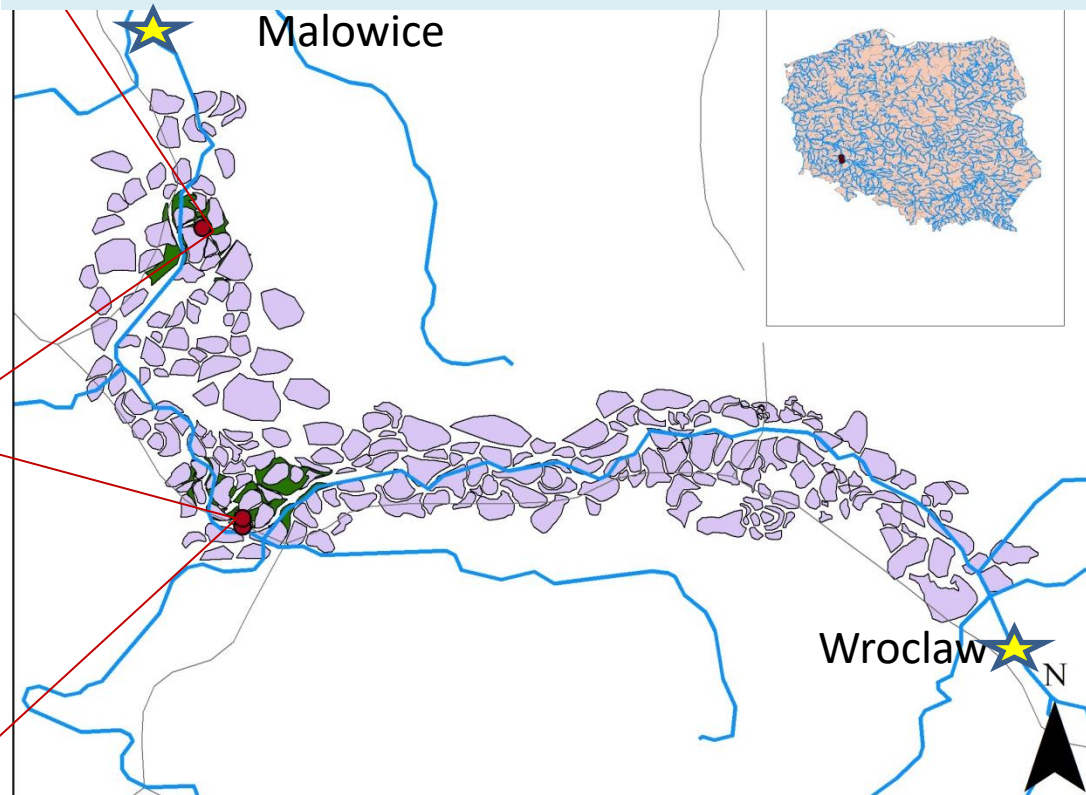

Mintaterület a Sziléziai-alföldön

Terület: 305,8 km²

Tájhasználat: szántók, erdőgazdálkodás

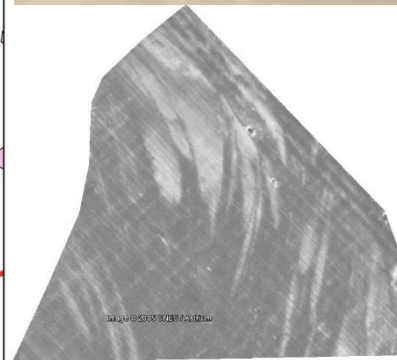
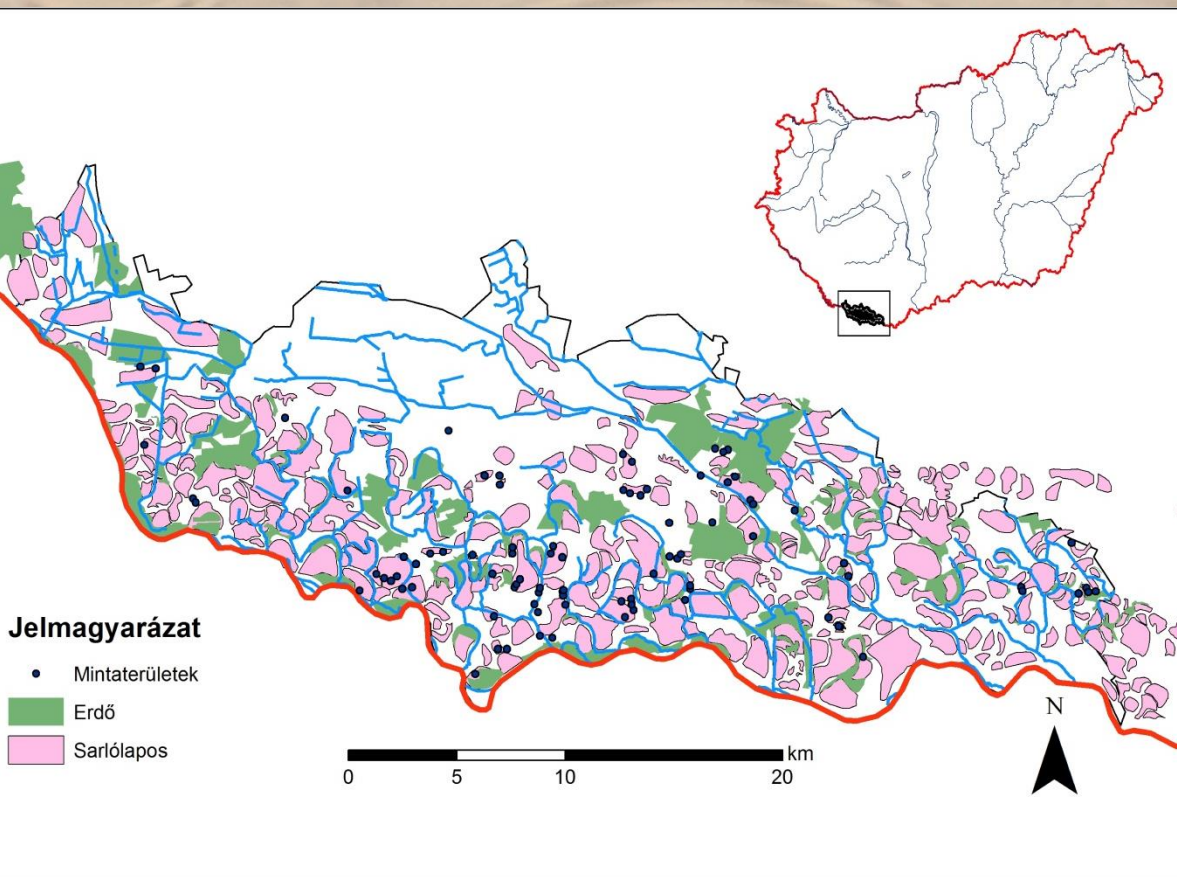
Probléma: süllyedő talajvíztükör

Jelmagyarázat

- Mintavételi helyek
- Sarlólapos
- Erdő

Dráva menti síkság mintaterület

Terület: 591,5 km²

Tájhasználat: szántók, erdőgazdálkodás

Probléma: süllyedő talajvíztükör- vízellátottság

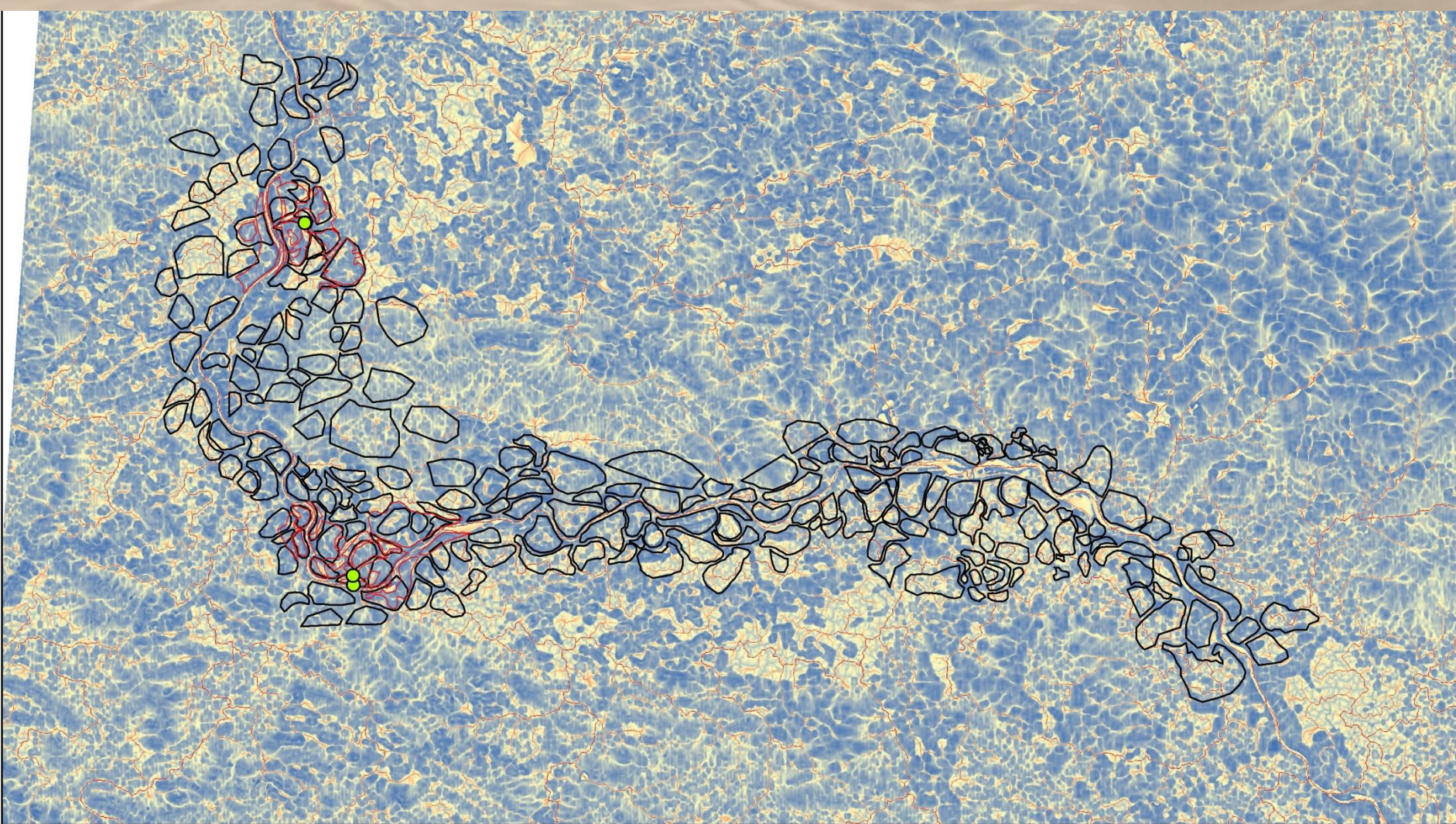
Talaj típusok: öntés talajok, réti talajok

Eszközök és Módszerek

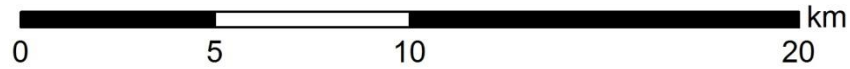
- Orthofotók alapján a sarlólapos területek elkülönítése
- EUDem domborzat modelből Topographic Wetness Index értékek meghatározása a mintaterületeken
- ArcGIS segítségével a sarlólapos területek területi statisztikáinak kiszámítása és összehasonlítása

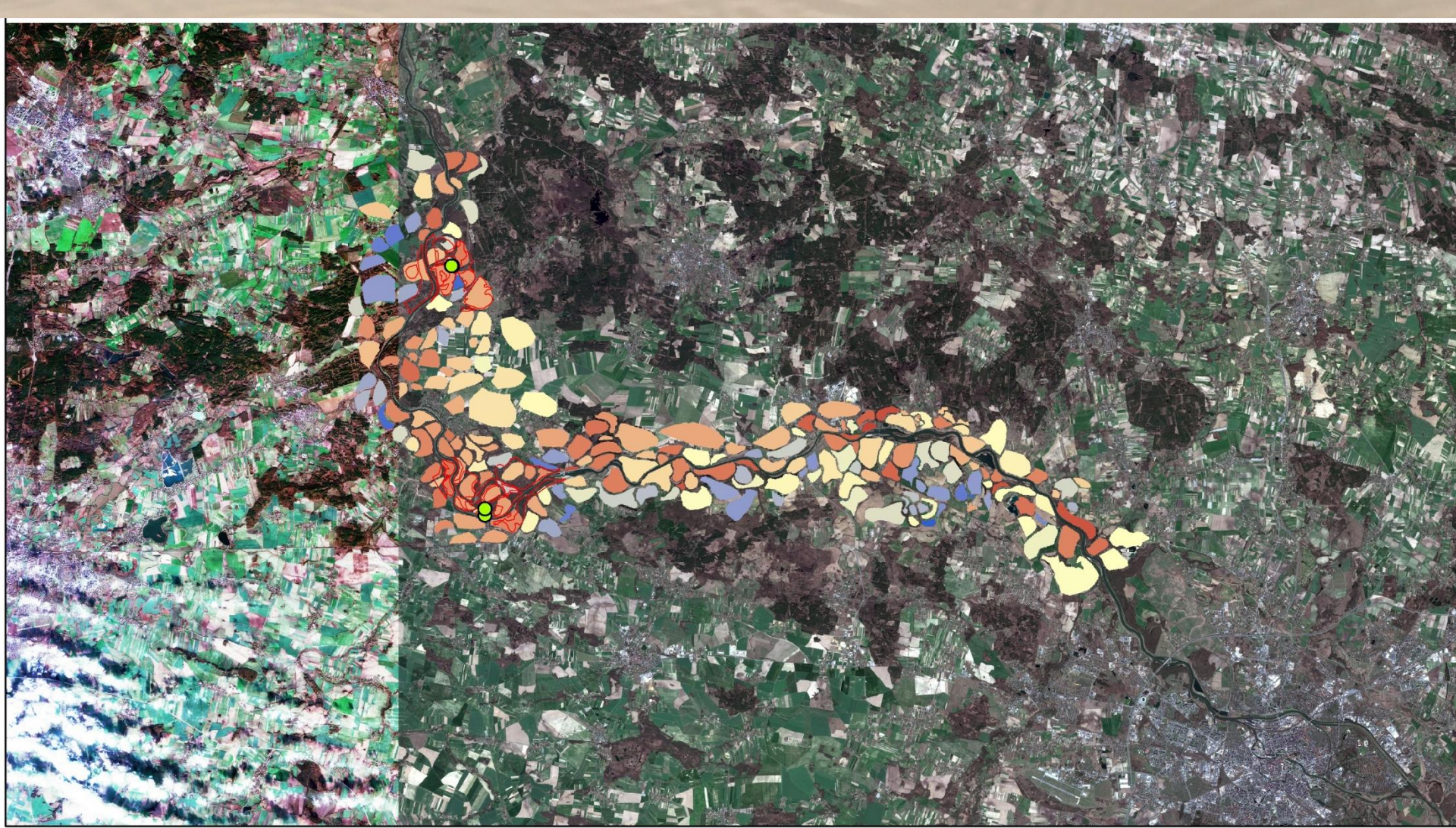

Jelmagyarázat

- Minta terület
- Erdő
- Sarlólapos területek

Jelmagyarázat

 Minta terület

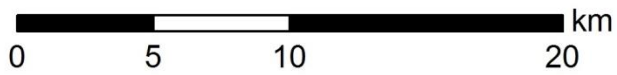
 Erdő

odra_zonal

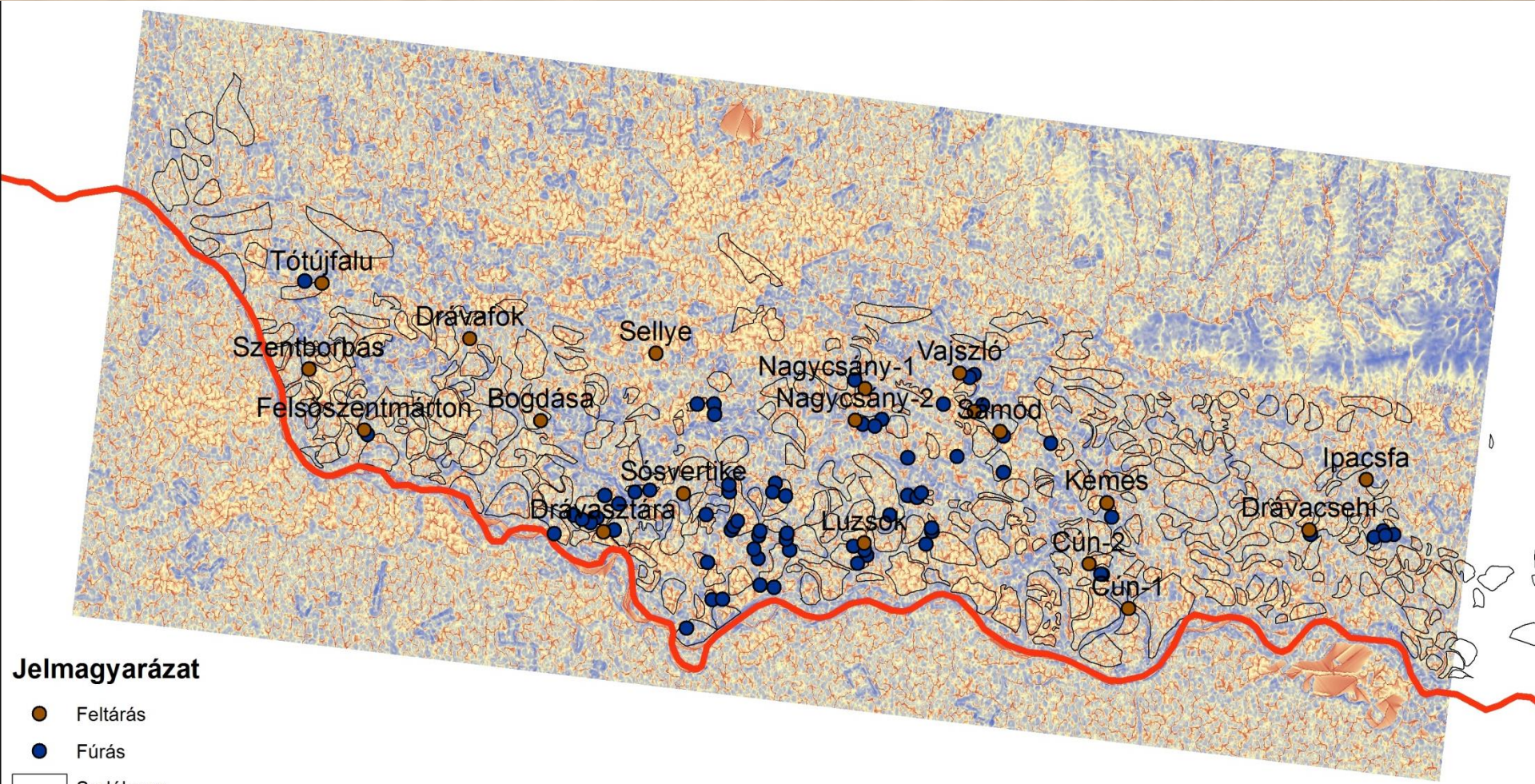
Value

High : 12,6116

 Low : 7,61739

Tótújfalu

Drávafok

Sellye

Nagycsány-1

Vajszió

Szentborbas

Bogdása

Nagycsány-2

Sámód

Felsőszentmárton

Sősvértike

Kémes

Ipacsfa

Drávasztára

Luzsok

Cun-2

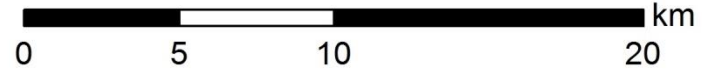
Dravacsehi

Cun-1

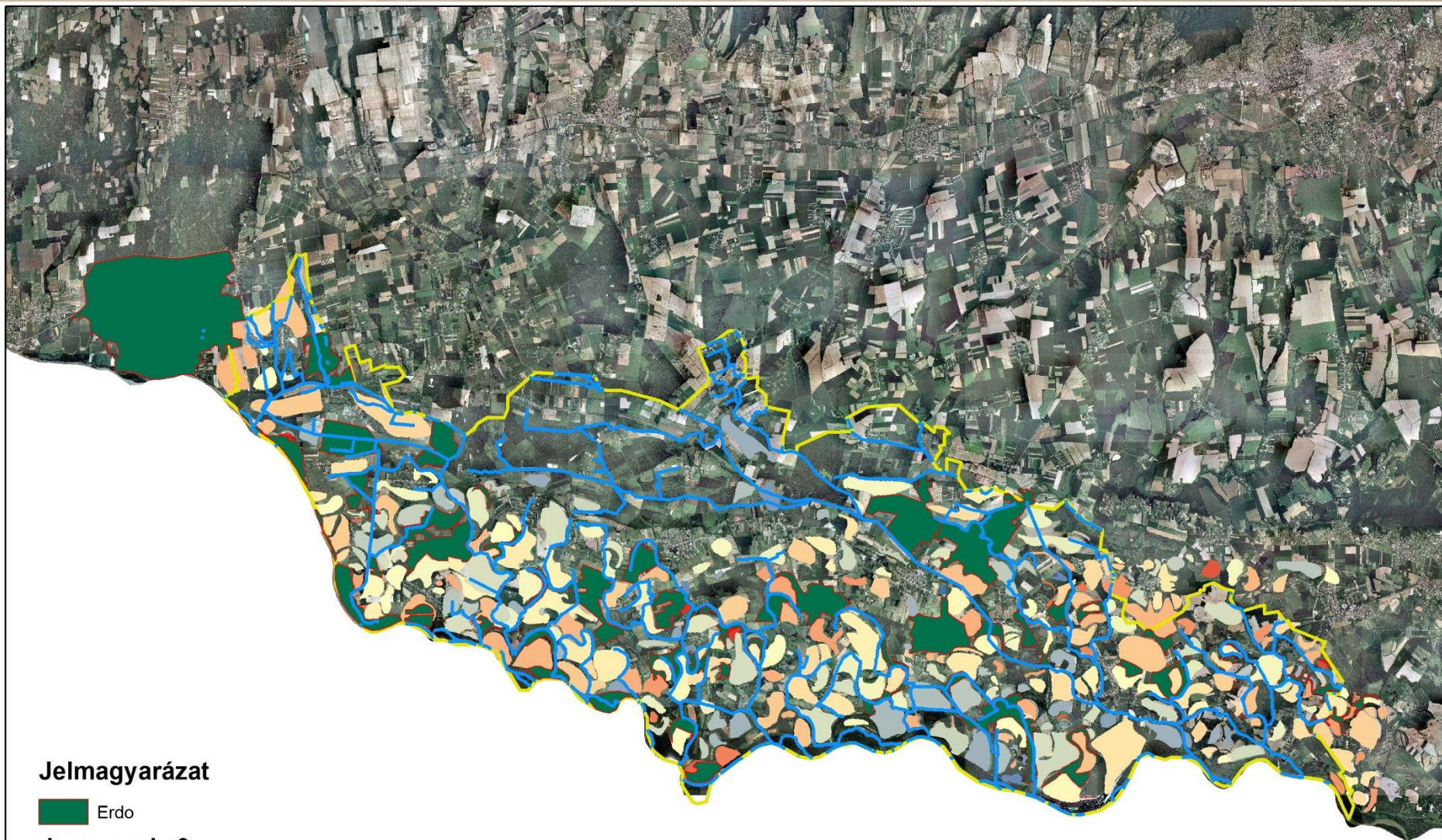
Jelmagyarázat

- Feltárás
- Fúrás
- Sarlólapos

Drava_EUDEM_TWI.tif

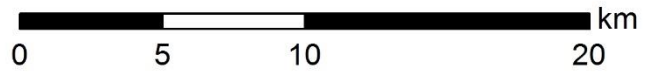

Jelmagyarázat

 Erdo

drava_proba3

Value
 High : 12,7302
Low : 8,13582

Sziléziai-alföld

	OAREA (m ²)	MIN	MAX	RANGE	MEAN	STD	SUM
N	330	330	330	330	330	330	330
Min	17500	4,71875	11,88697	2,560963	8,135818	0,570703	291,7388
Max	3926875	9,839133	23,94969	18,49303	12,73023	4,421316	63842,15
Sum	1,93E+08	2176,475	6231,762	4055,286	3436,234	815,5657	3200839
Mean	584291,7	6,59538	18,88413	12,28875	10,41283	2,471411	9699,511
Std. error	30562,41	0,043793	0,142265	0,153403	0,042658	0,026435	504,8944
Variance	3,08E+11	0,632887	6,678952	7,76567	0,600504	0,230613	8,41E+07
Stand. dev	555193,8	0,795542	2,584367	2,786695	0,774922	0,480222	9171,863
Median	390000	6,671631	18,77741	12,24877	10,35773	2,479417	6751,87
25 prcntil	205312,5	6,078969	17,04163	10,36249	9,915823	2,23703	3436,513
75 prcntil	783593,8	7,116064	20,81046	14,35589	10,9244	2,718675	13081,42
Skewness	2,168614	0,262377	-0,06159	-0,2448	0,033177	0,076738	2,100364
Kurtosis	6,621792	1,35009	-0,51486	0,013799	0,181453	2,353281	6,022743
Geom. mean	388392,3	6,547376	18,70322	11,92947	10,38391	2,420029	6452,851
Coeff. var	95,01997	12,06211	13,68539	22,67681	7,441993	19,43108	94,56005

Dráva menti-síkság

	O AREA (m ²)	MIN	MAX	RANGE	MEAN	STD	SUM
N	163	163	163	163	163	163	163
Min	15625	4,568465	9,92335	2,53326	7,789734	0,706357	244,5288
Max	4575625	9,95294	23,94969	18,47874	13,98026	3,348734	78933,99
Sum	1,14E+08	1035,546	3022,86	1987,313	1688,563	403,2306	1912024
Mean	700095,9	6,353046	18,54515	12,19211	10,35928	2,473808	11730,21
Std. error	59966,02	0,066062	0,197185	0,223774	0,064313	0,034689	1018,323
Variance	5,86E+11	0,711365	6,337764	8,162162	0,67419	0,196143	1,69E+08
Stand. dev	765594,9	0,843424	2,517492	2,85695	0,821091	0,44288	13001,08
Median	443125	6,360075	18,43994	12,30151	10,33882	2,504168	7318,712
25 prcntil	205000	5,722506	16,79293	10,40943	9,858137	2,299133	3396,957
75 prcntil	975625	6,943435	20,46586	14,26164	10,86418	2,728786	16183,94
Skewness	2,221683	0,807157	-0,34565	-0,458	-0,01141	-1,08093	2,269462
Kurtosis	5,977113	2,473508	0,38727	0,549983	2,317736	2,673846	6,387565
Geom. mean	408675	6,299476	18,36429	11,7832	10,32646	2,423059	6752,266
Coeff. var	109,3557	13,2759	13,57493	23,43278	7,926136	17,90278	110,8342

Összegzés

- A vizsgálataink során azt tapasztaltuk, hogy nedvesség összegyülekezési helyei (TWI) megegyeznek a sarlólapos területekkel.
- Szignifikáns eltérés van a TWI index tekintetében a sarlólapos és a nem sarlólapos területek között.
- A Sarlólapos területek a két mintaterületen nem voltak homogének TWI index tekintetében
- Erdőfoltok a kisebb TWI átlagértékű területek határán találhatóak.
- A befogadó folyótól és egyéb kisebb vízfolyásoktól való távolságban nincs különbség.

Összegzés II.

- A Dráva menti síkság sarlólapos területein TWI index 6,35-nál nagyobb értéket vehet fel átlagosan 70 ha kiterjedéssel rendelkeznek.
- A Sziléziai-alföldi mintaterületen a TWI index 6,39-nál nagyobb értéket vehet fel átlagosan 56 ha kiterjedéssel rendelkeznek.
- A Dráva menti síkságon 8,1 és 12,7 közötti átlagértékkel rendelkeznek, addig a Sziléziai-alföldön a sarlólapos területek 7,6 és 12,6 közötti átlagértékkel rendelkeztek.

A scenic view of a blue lake with a sandy beach and dense green forest under a clear blue sky. The water is bright blue with many white reflections from the sun. The forest is dark green and dense, surrounding the lake. The sky is a clear, light blue.

Köszönöm a figyelmet!